Sokmilliós támogatás a FEFÁ-tól

Környezetvédelem – felsőfokon

Sőt: a felsőnél is felsőbb fokon, hiszen a József Attila Tudományegyetemen jövő tanévtől posztgraduális képzés indul jövendő környezetvédelmi szakemberek számára. Erre a KÖTKORC létrejötte ad lehetőséget. Minderről bővebben dr. Burger Kálmán, a JATE Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszékének vezetője beszélt.

Még ez év februárjában írták alá a Környezet- és Természetvédelmi Kutatási és Oktatási Regionális Centrum alapító okiratát. A hosszú nevű szerveződés szellemes rövidítése a KÖTKORC (mert ugyancsak föl kell kötnie a nadrágkorcát annak, aki ma környezetvédelemmel foglalkozik). Alapítói a JATE, a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, és a Szarvasi Öntözési Kutató Intézet (ÖKI).

Vállalt feladatuk a dél-alföldi régióban folytatott környezetvédelmi kutatások összehangolása, valamint a környezetvédelem egyetemi, főiskolai és posztgraduális oktatásának megszervezése, illetve továbbfejlesztése.

A magyar környezetvédelem igen nehéz helyzetben van. A víz, levegő és talaj a gondatlan gazdálkozás következtében sok helyütt szennyeződött kisebb-nagyobb mértékben. A korábban (többek szerint még ma is) hazánkban uralkodó szellem azonban nem kedvezett a környezet védelmének, s ennek köszönhetően egyelőre alig van szakember erre a feladatra.

A KÖTKORC kutatási és oktatási egységeiben már több éve folyik a munka, így megfelelő oktatói állomány áll a jövő szeptemberben induló posztgraduális, azaz felsőfokú végzettséggel rendelkezők számára szervezett képzés rendelkezésére. A nappali tagozaton három, estin két éves oktatás végén újabb diplomát vehetnek át a környzetvédő szakemberré lett hallgatók.

Az oktatás rendkívül sokirányú, többek között azért is, mert sokfelől várnak jelentkezőket: vegyészek, biológusok, orvosok, tanárok ülnek újra a legmagasabb fokú iskola padjaiba, s ők alkotják majd a Magyarországon annyira hiányzó környzetvédelmi szakembergárda magját. Terveznek ezen kívül egy-két hetes továbbképzéseket is, ugyancsak felsőfokú végzettségűek számára.

Mindez természetesen sok pénzbe kerül, elsősorban műszerek, felszerelések hiányoznak. Nemrég viszont jelentős segítség érkezett. Dr. Burger Kálmán örömmel számolt be arról, hogy eredménnyel járt a sokirányú próbálkozás, amellyel különféle alapítványoktól igyekeztek pénzt szerezni. A Felzárkózás az Európai Felsőoktatáshoz Alap (FEFA) júliusban arról értesítette a professzor urat, hogy 300 ezer USA dollár, és 10 millió forint támogatást nyújt a KÖTKORC munkájához, amely már a sokak által óhajtott Universitas szellemében működik majd.

NYILAS PÉTER

Fiatalok a finnországi élményeikről

Nezdei Lilla és *Kondacs Sarolta* a Tömörkény gimnáziumba jár. Annak a speciális környezetvédelmi osztálynak a diákjai, amely a múlt tanévtől működik ebben a nagy multú iskolában. Most másodikosok, s mindketten részt vettek egy-egy környezetvédelmi konferencián; Nezdei Lilla Németországban, Kondacs Sarolta Finnországban járt. Az Ifjúsági Környezetvédelmi Szövetség azért is segítette kijutásukat, hogy a jövő generációja értőbben s nagyobb felelősséggel viseltessen a környezetvédelem mind égetőbbé váló problémájával szemben. A két ifjú hölgyet kinti tapasztalataikról, élményeikről kérdeztük.

Kondacs Sarolta

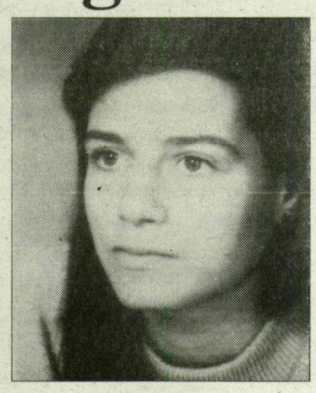

Nezdei Lilla

Nezdei Lilla: – September 18-a és 22-e között jártam Frankfurtban, ahol egy ifjúsági környezetvédelmi találkozón vettem részt, amelyet a német környezetvédelmi napok keretében rendeztek. Magyarországról hárman voltunk ezen a konferencián. A többi résztvevő idősebb volt nálam, és jórészt Latin-Amerikából jöttek. A találkozón a kultúra, a hagyományok és a környezetvédelem tükrében vizsgáltuk a német városokat, amelyek utcái és házai a második világháború előtt a német hagyományokat magukon viselő esztétikus épületek voltak, az ország újjáépítése után azonban már az amerikai mintát viselik magukon. A konferenciának egy vásárcsarnok adott otthont, ahol rengeteg kiállítást, videót, különféle, környezetvédelemmel kapcsolatos segédanyagot, újfajta eljárással készült környezetbarát termékeket lehetett megtekinteni. A találkozó számomra legérdekesebb újdonsága volt, hogy vannak olyan növények, amelyek nagyon jelentősek lehetnek, ugyanis felfogják a zajokat. A nálunk hamarosan megépülő autópályák mellé is telepíthetnének ilyeneket.

Kondacs Sarolta: – Szintén egy ifjúsági környezetvédelmi találkozón voltam Finnországban, még a múlt tanév után. Én voltam a legfiatalabb résztvevő. „Európa erdőiért" – ez volt a konferencia címe és témája. Előzetesen egy riporter a résztvevőket részletesen kikérdezte, hogy az adott országban milyen könyvezetvédelmi problémák vannak. Mi magyarok, szintén hárman voltunk, Bős–Nagymaros problémáját, a folyók szennyezettségét, és a túlságosan kevés erdőt említettük. A finnek legnagyobb gondja a savas esővel járó erdőpusztulás és a tavak elsavasodása, amelyet a Lengyelországból és Angliából feléjük áramló kén-dioxid-tartalmú levegő okoz. A konferencián négy csoportban dolgoztak a résztvevők; az erdőkről, az ember és a természet kapcsolatáról, a halászatról és a mocsarak problémáiról beszélgettünk. A program alatt egy nagyszerű kiránduláson is részt vettünk, Koupio környékén jártunk, amely már közel van a sarkkörhöz. Jártam egy papírgyárban is, ahol környezetbarát technológiával dolgozzák fel újra a hulladékpapírt. Voltunk egy olyan újrafeldolgozóban is, amely tévéket, rádiókat, varrógépeket, kerékpárokat állított elő régi alkatrészekből, ócskaságokból; tulajdonképpen a szemétből. Azt hiszem, az egész találkozó a nemzetek közötti környezetvédelmi együttműködést kívánta erősíteni, mert a környezetvédelmi gondokat nem lehet másként, csak az országok közötti összefogással megoldani. Hiszen a savas eső sem áll meg az országhatároknál...

P. T. P.

MIRŐL ÍRT A DM?

DÉLMAGYARORSZÁG 75 éve

Kisértet Históriák

Javarészt kitünő renoméju, sőt a legnagyobb irók közül valók azok, akiktől ez az ügyesen összeállitott novellás kötet kisértet elbeszéléseket közöl. Az előszóban Balázs Béla, aki a forditás munkáját nem egyforma sikerrel, bár általában jól, egyikmásik elbeszélésnél pedig kitünően végezte, okosan magyarázza a kisértet históriák irodalmi és lélektani jogosultságát. A gazdag tartalmu könyv egyik legérdekesebb elbeszélése Pol Edgártól: Ligeiea, kedves. A Biró cimü kinai mese és nagy érdeklődésre tarthat számot Goethe egy kis munkája, Gogol kimagasló értékü novellája és a Részlet Strludberg Önéletrajzából. Általában az egész könyv az élvezetesebbek és érdekesebbek közül való, ép ezért bizonyára gazdag keletnek fog örvendeni a könyvpiacon. A Kner Izidor kiadásában megjelent, csinosan kiállitott kötetet Divéky József sikerült illüsztrációi diszitik. *(1917. nov. 18.)*

DÉLMAGYARORSZÁG 50 éve

A tábla négyhónapi fogházról hathónapi börtönre emelte fel egy fajgyalázó büntetését

(A Délmagyarország munkatársától) Róth József 19 éves gyulai lakatostanoncot fajvédelem elleni vétség cimén a gyulai törvényszék szeptember 8-án négyhónapi fogházra itélte. Róth József, aki 1936 óta a keresztény hitfelekezet tagja, de a fajvédelmi törvény értelmében zsidónak számit, a nyáron megismerkedett egy fiatal gyulai keresztény leánnyal, akit a lakására vitt. A jelenetnek tanuja volt egy tisztviselő, aki a szemközti ház ablakából figyelte „a fejleményeket". Amikor ugy látta, hogy a fiatalok viselkedése nem hagy kétséget aziránt, hogy a fajvédelmi törvény flagráns megsértése készül, telefonon értesitette a rendőrséget.

A detektivek tettenérték a fiatalembert, aki tagadta, hogy összeütközésbe került volna a törvénnyel. A bíróság a leány és több tanu, valamint az orvosszakértő meghallgatása után megállapította, hogy csupán előkészületi cselekmény történt, azonban mégis bűnösnek mondotta ki Róth Józsefet azzal az indokolással, hogy a törvény nemcsak az elkövetett cselekményt, de az arra való rábirást is bünteti. A gyulai törvényszék ezért négyhónapi fogházat rótt ki a vádlottra, aki megfellebbezte az itéletet a táblához.

A szegedi itélőtábla Currytanácsa szerdán tárgyalta a fajgyalázási ügyet és az elsőfoku bíróság itéletét megváltoztatta. Róth Józsefet hathónapi börtönre itélte. A vádlott védője felfolyamodást jelentett be az itélet ellen. *(1942. nov. 19.)*

DÉL-MAGYARORSZÁG 25 éve

Bajnokságot nyert a Postás

A Szegedi Postás labdarúgócsapata hosszú idő után ismét megnyerte a városi bajnokságot. A végeredmény szerint: 1. Postás huszonkét mérkőzésből 19 győzelem, 2 döntetlen, 1 vereség, 68:12 gólarány, 40 pont.

Hosszú múlt van mögöttük. A sportkör 1925-ben alakult, ekkor állították fel a labdarúgó szakosztályt is. 1945–1950-ig az NB III-ban szerepeltek, majd visszakerültek a megyébe. Itt 1951-ben bajnokságot nyertek, de az osztályozón az Orosházi Kinizsivel szemben elvéreztek. Utána hosszú ideig a városi bajnokságban küzdöttek, legtöbbször ott voltak az élcsoportban, de csak most sikerült ismét a feljutás...

A HÉT KÉRDÉSE

Hamis a konyak – venne-e belőle?

Mint arról tegnapi számunkban beszámoltunk, szeszcsempész és konyakgyártó bandát leplezett le a rendőrség nemrégiben Röszkén. Szabadkai „importból" származó tiszta szeszből állítottak elő nagyüzemi méretekben vodkát, konyakot, amelyet jó pénzért értékesítenek lépten-nyomon a Cserepes soron és egyéb helyeken. E heti kérdésünk a konyakhamisítási ügyhöz kapcsolódik.

Tóth Alfréd, nyugdíjas: – Felháborítónak tartom ezt az ügyet. Egyre rosszabbul élünk, ugyanakkor vannak olyan emberek, akik saját zsebükre dolgozva, feketézve, csempészve tisztességtelen hasznot húznak. Nem lehet elejét venni a dolognak, de utána lehet járni. A határon kellene komolyabban vizsgálódni, hisz' a szesz zöme mégiscsak ott jön be az országba. Akik otthon főznek, azokat nemigen lehet leleplezni. Nem lát be a rendőrség a falak mögé, a szomszédok meg azt gondolva, hogy „én jó szomszéd vagyok, nem adom föl", nem valószínű, hogy értesítik a rendőrséget. Vennék-e konyakot? Már nem: egyszer már vettem, azóta nem veszek...

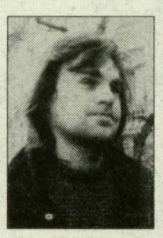

Matláry Miklós, építésztechnikus: – Biztosan jó pénzt lehet így feketén szerezni, de azért összességében nem hiszem, hogy kifizetődő lenne a dolog. Jugóból hozzák a konyakot. Minden elképzelhető; nem kizárt, hogy benne volt néhány vámos is. Elképesztő, hogy benzintartályban szállított szeszből csinálnak brandyt – elég káros lehet ez az egészségre. Nem tudom, hogy a rendőrség képes lesz-e felszámolni a többi bandát is. Nem szeretem se a konyakot, se a brandyt, de a történtek után pláne nem vennék belőle.

Karlócai Sándorné, gondozónő: – Amikor megszigorították az italbehozatalt, egyesek akkor is megtalálták a módját, hogyan kell átcsempészni. Azt hiszem, ezután is meg fogják találni a módját. Akinek szüksége van olcsó italra, az továbbra is be fogja szerezni, és ezektől a csempészektől veszi meg. Amikor lefülelnek egy-egy bandát, akkor egy ideig odafigyelnek az ilyen ügyekre, de azután minden megy tovább. Csak nagyon keveseket lepleznek le, egy-egy lebukás vesztesége a nagy tételben dolgozóknál be van kalkulálva, s még így is megéri csinálni. Nézze meg, a piacon is mindig lehet kapni italt. Manapság kész ráfizetés a Cserepes sor; időbe kerül kimenni is, de a kávé romlott, az alkohol hamis. Olcsó húsnak híg a leve – inkább megéri megvenni a boltban.

P. T. P.

Még csak javaslat:

Fűtésszabályozás a közintézményekben

Több fontos témát tárgyalt tegnap délután a szegedi önkormányzat városfejlesztési, környezetgazdálkodási és műszaki bizottsága. Első állásfoglalásukban – hasonlóan a kulturális bizottsághoz – ők is *szükségesnek tartották, hogy városunk is méltóképpen emlékezzék meg a második világháború áldozatairól.* Emlékhely kialakítását tervezik, de ennek megépítéséhez előbb még egy alapítványnak is létre kell jönnie, s annak kuratóriuma tesz majd javaslatot a konkrét helymegjelölésre.

A bizottság tárgyalt arról a nemrégiben elkészült vitaanyagról is, amely Szeged hosszú távú városfejlesztési elképzeléseit tartalmazza. Egybehangzóan jelentették ki, hogy igen fontos a valódi és érdemi társadalmi vita: a város lakóit, valamint az őket képviselő szervezeteket a legteljesebb körben be kell vonni az értékelésbe és egyeztetésbe. Csak ezután – valamikor a jövő év derekán – szabad a közgyűlésnek elfogadnia a terveket.

A pogármesteri hivatal és a költségvetési intézmények *mutassanak példát az energiatakarékosságban!* Erre úgy lesz módjuk, hogy fogyasztásmérő eszközöket szerelnek föl a távhőszolgáltatás melegétől indokolatlanul fölforrósodott fűtőtestekre. Így csak a tényleges fogyasztás után fizetik a számlát, s közvetlenül válnak érdekeltté a takarékoskodásban.

A közintézmények mérőeszközökkel való ellátása valamivel több, mint 14 millió forintba kerülne. Aki sokallja ezt az összeget, vegye számításba, hogy 1991-ben 38 millió forintot fizettek ki a költségvetési intézmények fűtésére. A beruházás – tekintve a gázenergia árát – 3-4 év alatt megtérülne (ha közben újra drágább lesz a gáz, akkor még hamarabb), s azután óriási összegeket lehetne megtakarítani. Ha a közgyűlés elfogadja ezt a javaslatot, akkor jövőre már minden második költségvetési intézményben fölszerelik a mérőeszközöket.

Lakossági fórum Makón

Ismét *lakossági fórumra* hívják a makóiakat a szocialisták. Vendégük: *dr. Gál Zoltán* országgyűlési képviselő, az MSZP frakcióvezetője. A fórumon belpolitikai kérdésekre kapnak választ az érdeklődők 1992. november 20-án, pénteken 17 órakor Makón a régi városháza nagytermében.

Szobrozó kamionok Nagylaknál

(Folytatás az 1. oldalról)

A sokatlátott, sokezer kilométert „letaposott" pilóták türelmesek. Megszokták már, hogy várakozniuk kell akár egy-két napot is. Már baleset is előfordult. A sor végére beálló kamion nem világította ki magát, és hátulról belerohantak.

A mintegy 3 kilométeres kamionsort leszámítva, a megszokott kerékvágásban zajlik az élet Nagylakon. Október végéig több mint 3 millió utas és 900 ezer jármű fordult itt meg. Ha pesti újságíró lennék, erre azt mondanám, hogy ez bizony nem semmi. Így viszont csongrádiasan mondom: ez bizony nem semmi.

A „turistaként" hozzánk látogatók büszkén mutatják fel ezer forintjukat, amely feltétlenül szükséges ahhoz, hogy beléphessenek az országba. A táskájukból kikandikáló munkásruha viszont arról árulkodik, hogy nem a szegedi dómot akarják megismerni, hanem az első gazdát, aki felfogadja őket dolgozni.

Gyakran pórul járnak azok a román „turisták", akik autót vásárolni jönnek. Valutájukat ugyanis feketén váltják át, és amikor megszerzett járgányukat haza akarják vinni, kiderül, az bizony nem megy. Mégpedig azért nem, mert hiányzik a bank igazolása a valuta átváltásáról.

A kamionosok pedig? Lábukat lóbálják a fülkében, újságot olvasnak, próbálják agyoncsapni a várakozás idejét. Van mit...

KÖZÉLETI NAPLÓ

MA

KIRÁLY ZOLTÁN országgyűlési képviselő fogadóórát tart 14–16 óráig a megyei önkormányzat (Szeged, Rákóczi tér) földszinti klubhelyiségében, a választópolgárok részére.

DR. TICHY-RÁCS CSABA a 14-es választókerület képviselője 17–18 óráig fogadóórát tart a Rákóczi u. 11. szám alatt.

AZ SZDSZ taggyűlést tart 17 órakor a Földváry u. 3. szám alatti helyiségében.

HOLNAP

NYUGDÍJASFÓRUMOT rendez a Munkáspárt 15 órakor a Csap u. 62. szám alatti (Petőfitelep) székházában. Téma a nyugdíjasok élethelyzete, társadalmi megbecsültsége, a nyugdíjak reálértékének alakulása. A fórum nyilvános.

AZ MDF-SZÉKHÁZBAN (Római krt. 31.) 17 órától dr. Kiss Lajos jogi tanácsadást tart.

A SZATYMAZI MSZDP- alapszervezet taggyűlést tart a művelődési házban 18 órakor. Téma: Munkavállalók érdekvédelme. Kellő jelentkezés esetén megalakul a Munkavállalók Szociáldemokrata Szabad Szakszervezete.

A MAGYAR DEKOKRATA FÓRUM 18 órai kezdettel nyílt fórumot tart a székházában (Gál u. és a Római krt. sarok). Mazalik Alfréd, a máramarosszigeti RMDSZ helyi elnöke előadásának címe Románia a választások után. A beszélgetést Kováts Zoltán főiskolai docens vezeti.

HEGEDŰS ISTVÁN ÉS KÓSA LAJOS, a Fidesz országgyűlési képviselői, a külügyi, illetve gazdasági bizottság tagjai: Fellendülés vagy összeomlás címmel fórumot tartanak a gazdaságról és külkapcsolatokról, 18 órától a Fidesz-székházban (Victor Hugo u. 5).